

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci žalobce: **D. L. nar. x**, státní příslušník Běloruska, t. č. pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, 294 21 Bělá pod Bezdězem, zastoupený Asociací pro právní otázky imigrace, se sídlem Karolínská 654/2, 186 00 Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR (Odbor azylové a migrační politiky)**, pošt. schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2014, č. j. OAM-224/DS-PR-P14-2014,

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2014, č. j. OAM-224/DS-PR-P14-2014, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou ze dne 7. 7. 2014, doručenou téhož dne Krajskému soudu v Praze, domáhá zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku, jímž žalovaný podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu z důvodu nepřipustnosti žádosti podle § 10a písm. b) zákona o azylu a určil, že státem příslušným k posouzení žádosti podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení č. 604/2013“) je Polská republika.

Toto rozhodnutí žalobce napadá žalobou. První žalobní bod směřuje proti aplikaci § 10a písm. b) a § 25 písm. j) zákona o azylu. Tvrdí, že podle těchto ustanovení lze postupovat za splnění tří podmínek, a to že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, řízení o této žádosti v době vydání rozhodnutí probíhá a Česká republika není k posouzení žádosti přípustná. Žalobce však žádost o udělení mezinárodní ochrany nepodal, přičemž s ohledem na právní základ svého zajištění v zařízení pro zajištění cizinců [§ 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění zákona č. 334/2013 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)] tak ani učinit nemohl. Proto nebylo namístě rozhodovat o odmítnutí žádosti a ani zastavovat řízení, neboť žádné řízení zahájeno nebylo. Žalobce současně vyvrací tvrzení, že šlo o žádost žalobce podanou na Islandu, a to s argumentem, že žalovanému s ohledem na zásadu teritoriality takové rozhodování nepřisluší. Nadto řízení zahájené na základě žalobcovy žádosti na Islandu bylo již skončeno tím, že Island rozhodl o nepřípustnosti této žádosti a o přemístění žalobce do Polska. Žalovaný tedy svým rozhodnutím zastavil řízení, jež neprobíhalo.

Další pochybení žalobce spatřuje v pomnutí čl. 19 odst. 2 nařízení č. 604/2013, podle kterého povinnosti členských států Evropské unie k převzetí žadatele zanikají, pokud dotyčná osoba opustila území členských států na dobu nejméně 3 měsíců, a pokud dotyčná osoba není držitelem platného povolení k pobytu vydaného příslušným členským státem. Žalobce se totiž po dobu více jak 6 měsíců po podání předchozí žádosti zdržoval mimo území Evropské unie, na což žalovaného několikrát upozornil. Žalovaný přesto předmětné ustanovení neužil, což zdůvodňoval tím, že do okamžiku vydání svého rozhodnutí nezískal žádné podklady, jež by prokazovaly vycestování žalobce mimo území Evropské unie. Žalobci se však nepodařilo dodat žalovanému důkazy o jeho pobytu v Bělorusku, protože byl v předmětné době zadržen v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová. Jeho možnosti opatřit důkazní prostředky tedy byly omezené. V současné době žalobce těmito důkazy již disponuje a navrhuje proto, aby soud tyto důkazy provedl.

Závěrem žalobce uvedl, že dle jeho informací orgány Polské republiky vydávají žadatele o mezinárodní ochranu z Běloruské republiky zpět do země původu, a to bez ohledu na rizika, jež tam těmto žadatelům hrozí. Žalobce z Běloruska uprchl kvůli obavám o svůj život a zdraví, jeho případné předání do Polska a vrácení do Běloruska by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, zejména s čl. 3 Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Žalovaný ve svém vyjádření rekapituluje obsah žaloby a uvádí, že na správnosti svého rozhodnutí trvá, neboť postupoval v souladu s bezprostředně závazným nařízením č. 604/2013. Má za prokázané, že žalobce požádal dne 24. 6. 2012 na území Islandu o udělení mezinárodní ochrany. Jelikož ale bylo zjištěno, že žalobci Polská republika udělila schengenské vízum platné od 15. 3. 2012 do 15. 4. 2012, rozhodl Island o předání žalobce do Polska, které svojí příslušnost k projednání žalobcovy žádosti uznalo. K předání do Polska však nedošlo, neboť žalobce ještě předtím Island svévolně opustil. Žalovaný tudíž na základě aplikace nařízení č. 604/2013 došel k závěru, že k řízení o udělení mezinárodní ochrany je v daném případě příslušná Polská republika a v souladu s citovaným nařízením požádal, aby Polská republika přijala žalobce zpět na své území. Polská republika svoji příslušnost k převzetí žalobce uznala, a proto žalovaný rozhodl o jeho předání do tohoto státu. Žalovaný dále argumentuje tím, že Polská republika je členskou zemí Evropské unie, demokratickým státem, kde jsou dodržována lidská práva, žalobci zde tedy nehrozí nebezpečí plynoucí z porušení mezinárodních závazků. Polská republika je státem, kde má žalobce možnost požádat o mezinárodní ochranu, uvést veškeré okolnosti svého případu, dovolat se všech

důkazních prostředků a využít všechny právní nástroje, které mu poskytují evropské předpisy a polský právní řád.

K důkazům žalobce o jeho pobytu v Bělorusku žalovaný uvádí, že je neměl k dispozici a nemohl tak zjistit jejich obsah a ani posoudit jejich věrohodnost. Z toho důvodu se k těmto důkazům nebude dále vyjadřovat, pouze upozorňuje na povinnost soudu vycházet ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu. Námitky žalobce považuje žalovaný vzhledem k uvedenému za irelevantní a nechává jejich posouzení plně na rozhodnutí soudu. Žalovaný je přesvědčen, že jeho rozhodnutí je právně podložené a vychází ze zjištěného faktického stavu věci. Proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

Ze správního spisu zjistil Krajský soud v Praze následující relevantní skutečnosti:

Dne 29. 4. 2014 byl žalovanému doručen dopis žalobce, jehož obsahem bylo prohlášení o úmyslu pořádat v České republice o udělení mezinárodní ochrany. Tento dopis současně obsahoval i informaci o pobytu žalobce mimo území členských států Evropské Unie po dobu 6 měsíců (v Bělorusku), z čehož žalobce dovozoval nutnost užití čl. 19 odst. 2 nařízení č. 604/2013.

Dne 12. 5. 2014 zaslal žalovaný žalobci dopis, kterým ho informoval, že s ohledem na § 3a písm. a) bod 4 zákona o azylu není, jakožto osoba zajištěná podle § 129 zákona o pobytu cizinců, oprávněn učinit prohlášení o mezinárodní ochraně, a tudíž nebude ze strany žalovaného na základě dopisu žalobce zahájeno žádné správní řízení. Současně žalovaný vyzval žalobce, aby doložil své tvrzení o tom, že opustil území členských států Evropské unie. Ke splnění této výzvy žalovaný žádnou lhůtu nestanovil. Dle doručenky založené ve správním spisu byl žalobci tento dopis doručen dne 16. 5. 2014.

Dne 14. 5. 2014 bylo žalovanému doručeno podání zástupkyně žalovaného, v němž znovu žádala o aplikaci čl. 19 odst. 2 nařízení č. 604/2013. Současně požádala, aby bylo žalobci umožněno podat žádost o mezinárodní ochranu.

Soud po zjištění, že žaloba je včasná a jsou splněny i další podmínky jejího věcného projednání, napadené rozhodnutí přezkoumal a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud se nejprve zabýval otázkou aplikace čl. 19 odst. 2 nařízení č. 604/2013, neboť tato otázka je zásadní pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí a rovněž jsou na jejím posouzení závislé i ostatní žalobní námitky.

Podle čl. 19 odst. 2 nařízení č. 604/2013 povinnosti uvedené v čl. 18 odst. 1 zanikají, pokud členský stát příslušný k posouzení žádosti zjistí poté, co je požádán o převzetí nebo přijetí zpět žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d), že dotyčná osoba opustila území členských států na dobu nejméně tří měsíců, a pokud dotyčná osoba není držitelem platného povolení k pobytu vydaného příslušným členským státem. Žádost podaná po období nepřítomnosti uvedené v prvním pododstavci se považuje za novou žádost, na základě které je zahájeno nové řízení k určení příslušného členského státu.

Dle § 37 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění zákona č. 303/2013 Sb. (dále jen „správní řád“) nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu.

Žalobce ve svém podání, jež bylo správnímu orgánu doručeno dne 29. 4. 2014, uvedl pro věc významné skutečnosti (tvrdil šestiměsíční pobyt v Bělorusku, tj. mimo území

členských států Evropské Unie). Tato svá tvrzení však nedoložil žádnými důkazy. Jeho podání tudíž trpělo o jinou vadu ve smyslu § 37 odst. 3 správního řádu. Bylo proto povinností žalovaného vyzvat žalobce k odstranění tohoto nedostatku. Tuto povinnost žalovaný naplnil, avšak k odstranění vady žalobci nestanovil žádnou lhůtu, přestože mu to správní řád ukládá. Takový postup je tudíž třeba hodnotit jako vadu řízení. Svým charakterem jde přitom o vadu, která mohla mít vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Jestliže totiž žádná lhůta stanovena nebyla, dostal se žalobce do značné nejistoty ohledně toho, jaký časový prostor má k zajištění a předložení důkazu o svém tvrzení. Při posuzování závažnosti vady soud musel přihlídnout k tomu, že žalobce byl v dané době zajištěn v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová. Jeho možnosti opatřit důkazy pro svá tvrzení byly tedy omezené. Současně je třeba vzít v úvahu též to, že vzhledem k okolnostem případu (státnímu občanství žalobce a jeho tvrzeného pobytu v Bělorusku) doklady prokazující žalobcovo tvrzení nebudou ani v českém jazyce a bude tedy třeba provést jejich překlad tak, jak to stanoví § 16 odst. 2 správního řádu. Tyto úkony mohou být časově náročné samy o sobě, přičemž zajištění žalobce délku jejich vyřízení ještě dále prodlužuje. Navíc pokud by žalovaný pro předložení důkazů stanovil lhůtu, mohl by žalobce v případě potřeby (s ohledem na časovou náročnost zajištění svých důkazů) požádat o její prodloužení. Nestanovením lhůty však byl tento úkon žalobci fakticky znemožněn.

Na druhé straně soud konstatuje, že na prodloužení lhůty není právní nárok a úvaha o možnosti takové žádosti vyhovět (stejně jako úvaha o délce samotné lhůty) je na správním orgánu, které při této úvaze musí brát na zřetel skutečnost, že určením lhůty (včetně jejího prodloužení) nesmí být ohrožen účel řízení. Žalobce by tudíž nemohl očekávat, že mu k doložení jeho tvrzení bude poskytnut nějaký extrémně dlouhý prostor. V této souvislosti soud uvádí, že v obecnosti by dobu, která uplynula od doručení výzvy do rozhodnutí ve věci samé (16. 5. 2014 – 11. 6. 2014), považoval k provedení úkonů, jež byly žalobci uloženy, na dostatečnou, a to za předpokladu, že by na straně žalobce nenastaly nějaké výjimečné okolnosti, které by mu předložení důkazů zásadně neztížily (o těch nicméně nelze spekulovat). Nemůže však přehlédnout již zmíněný prvek nejistoty, který mohl v žalobci vyvolat dojem nedostatku času. Jinak by na danou situaci mohlo být nahlíženo za předpokladu, že by žalobci bylo ve smyslu § 36 odst. 2 správního řádu sděleno, že ve věci již byly shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí. To by totiž již žalobce byl seznámen s tím, že správní orgán od něho již žádné podklady neočekává, tj. že správní orgán dosud poskytnutý prostor žalobci k doložení důkazů má za vyčerpaný. V takové situaci by žalobce mohl ještě urychleně procesně reagovat. K tomuto úkonu ze strany žalovaného však nedošlo, soud tudíž setrvává na tom, že vada řízení spočívající v neposkytnutí lhůty (jako pevně ohraničeného časového úkonu) je vadou, která mohla mít v dané věci vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a toto rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Ve věci rozhodl bez jednání, neboť s takovým postupem aplikované ustanovení výslovně počítá. Nadto v dané věci oba účastníci s rozhodnutím věci bez jednání souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Za této situace soud sám neposuzoval relevanci žalobcem předložených listin, kterými ostatně důkaz ani neprováděl. Takový postup by totiž byl předčasný, neboť je to správní orgán, který by k věci měl zaujmout stanovisko jako první.

Pro úplnost soud dodává, že požadavek žalovaného na to, aby žalobce svá tvrzení doložil, považuje za zcela přiměřený a v souladu se závěry, které vyslovil Ústavní soud například ve svém nálezu ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 281/09, kde uvedl, že „*správní orgány a soudy mohou klást na účastníka řízení jen rozumné, ve smyslu reálně splnitelné*

nároky při dokazování, přičemž rozumnost, resp. splnitelnost požadavku se nutně odvíjí od konkrétní situace, která ovlivní nároky na druh a charakter jednotlivých důkazů.

Od skutečnosti, zda žalobce opustil na uvedenou dobu území členských států Evropské Unie a je tedy možno užít čl. 19 odst. 2 nařízení č. 604/2013, se pak odvíjí i posouzení dalších žalobních námitek. Soud se jimi proto v této fázi pro nadbytečnost nezabýval.

Rozhodnutí žalovaného napadené žalobou soud ze shora uvedených důvodů zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení, ve kterém je žalovaný vázán vysloveným právním názorem (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení náleží, avšak podle obsahu spisu mu žádné náklady nevznikly. V případě zastoupení spolkem, které poskytuje právní pomoc uprchlíkům nebo cizincům podle § 35 odst. 5 s. ř. s., totiž součástí nákladů řízení není odměna tohoto zástupce (srov. též rozsudek NSS ze dne 15. 9. 2008, čj. 4 Azs 51/2008 – 79). Proto soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 4. února 2016

Mgr. Jitka Z a v ř e l o v á, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová

Rozsudek byl vyhlášen dne 4. 2. 2016 [§ 49 odst. 11, § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní].